

Onlangs diende Peter Bogaard (64) een claim in voor het Nederlands record ruwe haai met een vis van maar liefst 170 centimeter. 'Peer' pioniert al flink wat jaren in zijn zoektocht naar *Galeorhinus galeus* en doet dat met steeds meer succes. Hét VISblad stapte daarom bij hem aan boord om naar de haaien te gaan.

TEKST: JORAN BAL > FOTOGRAFIE SANDER BOER

RUWE MANNEN

RUWE HAAIEN!

Een hele makreel – voorzien van een pennel rig met twee forse meervalhaken – dient als aas, visafval zoals zalmkoppen moet de ruwe haai daar naartoe lokken.

De zwarte emmer waarin vier keurig met bindelastiek ingesnoerde dode makrelen klaarliggen – ieder exemplaar is voorzien van een pennel rig met twee forse meervalhaken en een stuk stevig staaldraad – doet haast vermoeden dat we dit keer op een tropische locatie achter grote en rooflustige vis aan gaan. Dat klopt maar ten dele. Uiteraard zijn ruwe haaien van ruim anderhalve meter en zo'n dertig kilo zeer respectabele roofvissen. Deze grote hondshaaien bevissen we echter niet in een azuurblauwe oceaan, maar 'gewoon' op onze eigen oer-Hollandse Oosterschelde.

WARM WATER

"Het is even passen en meten nu de wind sterker is dan de stroming", zegt Peer terwijl hij de boot nauwkeurig naast een zandplaat 'parkeert'. "Je moet uitkijken niet óp de plaat – achter dat kleine kabbeltje wat je daar ziet lopen – terecht te komen." Het ondiepe water is wel van cruciaal belang. "Dat warmt veel sneller op. Het scheelt soms wel een graad of vier à vijf met de diepere geulen langs de zandbank. Met het afgaand tij stroomt het warme water van de plaat af en dat trekt de ruwe haai aan. Deze vissen zijn levendbarend en brengen hier

hun jongen ter wereld, zodat die direct op de aanwezige kleine proovissen kunnen jagen. In deze kraamkamer vang je dus steevast vrouwtjes."

DOORBIJTEN

Die dikke dames springen echter niet zomaar de boot in. "Het kan bijzonder taai zijn", stelt Peer onomwonden. "Je kunt makkelijk een paar keer zonder resultaat van het water komen, terwijl je alles keurig voor elkaar hebt. Maar dat interesseert me niks. Het is een kwestie van doorbijten. En hier in alle rust vissen – te midden van een door corona op hol geslagen wereld – is het prima vol te houden." Nu de boot is gepositioneerd, kunnen de makrelen te water: twee tegen de rand van de zandbank, twee in de zeven meter diepe geul. "De kansen en vooral ook de lijnen spreiden. Je wilt bij een aanbeet niet hebben dat de haai je andere lijnen meepakt. Zeker niet nu we met vier hengels (twee voor Peer, twee voor de reporter, red.) vissen." Na een onderhuidse injectie met sardineolie – 'voor extra attentiewaarde' – plonzen de aasvissen in het water.

BIJ DE KOP PAKKEN

Nadere bestudering van een geprepareerde aasvis leert dat de twee 8/0 haken keurig in de vis verborgen zitten. De bovenste net achter

de kop, de andere wat meer richting de staart. "Zo'n 95% van de haaien pak je op de bovenste haak. Net als bij andere roofvissen is het een kwestie van instinct om de prooi bij de kop beet te grijpen. Maar ja, de 5% die de aasvis een stuk achter de kop pakt wil ik net zo graag vangen. Na een aanbeet met een doorgeknipte makreel blijven zitten is ook niks." De aanbeten kun je enigszins vergelijken met die van een snoekbaars – maar dan de turboversie. "Je krijgt vaak eerst een paar tikken op de hengeltop. Dan begint-ie te lopen, stopt hij even om de vis te keren en daarna gaat de haai er als een speer vandoor. Dat is de standaard aanbeet. Kleinere vissen – zeg van een meter – hebben vaak meer tijd nodig en vreten je makreel hap voor hap op. Dan zie je een serie korte tikken op de hengeltop."

PIONIEREN

Hoewel het vissen op ruwe haai na acht jaar en bijna vijftig *topes* in de boot inmiddels routine is voor Peer, kwam de kennis hem niet aanwaaien. "Door schade en schande ben ik wijs geworden", zegt hij terwijl hij op zijn gemak nog maar eens een shaggie rolt. "Nadat bij een vismaat tijdens het zeebaarzen de lijn werd doorgebeten – ze zijn ook niet vies van een grote steekzager – ben ik op het spoor van de ruwe haai gezet. Met meer geluk dan wijsheid ving >>

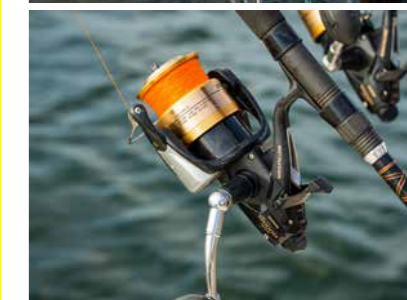
'IN HET BEGIN HEB JE NIKS TE VERTELLEN EN IS HET PUUR EEN KWESTIE VAN SPANNING OP DE LIJN HOUDEN'

Stevig materiaal is een must – zo houd je de dril kort en kan de haai gezond weer terug.

>> MATERIAAL

- Hengel: 20- tot 30-ponds boothengel van 2.10-2.40 meter
- Molen: baitrunner in het 12.000-formaat
- Hoofdlijn: 20/00 gevlochten lijn met een trekkracht van 30 kilo
- Onderlijn: 1,25 meter staaldraad met een trekkracht van 63 kilo
- Haak: maat 8/0, type meervalhaak
- Bindelastiek: zo blijven de haken goed in de aasvis zitten
- Werggewicht: 100 tot 400 gram, afhankelijk van de stroming
- Seaslider boom: afhouder die zorgt dat de onderlijn mooi in het verlengde van de hoofdlijn ligt, schuivend gemonteerd zodat de vis geen weerstand voelt bij het oppakken van het aas
- Aas: dode aasvis van 15-30 cm (makreel, blue fish) of een grote steekzager (meer kans op bijvangst)

ik al snel de eerste, maar daarna begon het pionieren. Je kijkt voor inspiratie wel over de grens, maar de haaijvisserij in Engeland en Ierland is niet een-op-een te vertalen naar de situatie bij ons." Het duurde dan ook geruime tijd en de nodige visloze sessies voordat nummer twee aan boord kwam van de 2XNIX. "Als je eenmaal zo'n ruwe aan de haak hebt gehad, ben je verkocht. De power van die vissen is echt ongekend", verklaart Peer zijn passie voor de ruwe haai.

ROUWDOUWERS

De liefde is echter niet altijd geheel wederzijds. "Haken in mijn vinger, grote schaafplekken op mijn armen en benen (ze heten niet voor niets ruwe haaien), een gekneusde hand en een paar gebroken vingers", somt Peer wat van de nevenschade op die hij in de loop der jaren opdeed bij het vissen op ruwe haai. Het hoort volgens hem een beetje bij dit type visserij. "Die beesten zijn soms bloedlink als je ze eenmaal aan boord hebt. Het komt regelmatig voor dat ik een beetje zit te tandartsen om de haak te verwijderen – de lijn doorknippen, daar doen we niet aan – en ze ondertussen gericht naar me happen. En vergis je niet hè? Zo'n vis slikt geen cholesterolpillen. Dat is één bonk spieren. Als ze het aan boord in de bol krijgen, heb je binnen vijf minuten je tapdance diploma", zegt hij lachend. De boodschap is duidelijk: weet goed waar je aan begint als je op ruwe haai gaat vissen.

ZITVLEES KWEKEN

Nog een tip: kweek tevens wat zitvlees. Inmiddels zijn de nodige uren verstreken, maar hebben we nog geen teken van leven gezien. Terwijl Peer toch aardig wat trucs uit de hoge hoed heeft gehaald. Zo is

'Zo'n vis slikt geen cholesterolpillen hè? Dat is één bonk spieren!'

'WEET WAAR JE AAN BEGINT ALS JE OP RUWE HAAI GAAT VISSSEN: KWEK ZITVLEES ÉN SPIERBALLEN'

de emmer met visafval (zalmkoppen en aanverwanten) aan het water toevertrouwd om de stek aan te voeren – 'ik heb vroeger ook op karper gevist'. Deze vette hap wordt echter vooral op waarde geschat door een grote zeehond die zijn kans schoon ziet. Ook de makreel die onder een ballon op half water

wordt aangeboden biedt geen soelaas. Het oppakken van de hengels om de aasvissen een paar keer heen en weer te laten stuiteren – 'wie weet reageren ze op wat extra beweging' – kan onder water evenmin op veel bijval rekenen. "Dat ik een keer blank interesseert me niks. Maar ik vind het wel zonde dat jullie voor niks dat hele eind hierheen zijn gekomen", bromt Peer als we door een zware onweersbui genoodzaakt zijn om de wal op te zoeken.

IN DE HERKANSING

Een kleine week later zijn we terug: die ruwe haai willen we toch wel heel graag in het echt zien én fraai op de foto in het magazine hebben. Dit keer ankert Peer de boot boven een achttien meter diepe geul. "Hier

ben ik dit jaar nog niet geweest, maar heb ik eerder wel succes gehad", verklaart hij de stekkeuze. Niet veel later liggen de makrelen op de bodem en trekt de sardineolie het water op de stek vlak. Nu hoeven we gelukkig niet lang te wachten op actie: plotsklaps begint er een slip te ratelen. We zien echter geen van de hengels bewegen. "Ik heb een berichtje ontvangen", zegt Peer lachend als hij zijn telefoon erbij pakt. Daarna is het wel menens. Met een paar stevige beuken op de hengeltop laat onder water iemand weten dat de aasvissen in de smaak vallen. Tot een volwaardige aanbeet komt het echter niet, maar iedereen staat op scherp.

STEVIG POTJE TOUWTRÉKKEN

De nieuwe, vers ontdoide makreel ligt er krap een uurtje in, als de volgende vis zich meldt. Na een paar subtiele tikjes begint de baitrunner langzaam te lopen en pakt Peer de hengel op. "Draai de andere lijnen snel binnen", instrueert hij de reporter en de fotograaf. Zodra de vis op stoom komt, gaat de slip op de vechtstand en klapt de hengel direct dubbel. Geholpen door het opkomend tij trekt de haai meters lijn van de spoel. "In het begin heb je niks te vertellen en is het een kwestie van spanning op de lijn houden. Daarna ga je die meter voor meter terugwinnen." Dankzij de stroming blijft de haai mooi recht achter de boot zwemmen – 'anders schieten ze van links naar rechts en onder de boot door' – en dirigeert Peer hem middels een stevige drill vrij vlot richting de boot. "Je moet zo'n beest

Ook de klappen die even later op dezelfde hengel te zien zijn, leiden helaas niet tot een run. "Maar ze zitten er wel degelijk", grijnst Peer als hij vervolgens een stukgebeten makreel binnendraait.

Een injectie met sardineolie geeft de aasvis extra attentiewaarde.

>> CATCH & RELEASE

De ruwe haai kan zestig jaar oud worden en een maximale lengte van bijna twee meter bereiken. Het is een sterke zwemmer die wel 35 mijl per dag kan afleggen. Langs de Nederlandse kust is de ruwe haai een zomergast die – afhankelijk van de watertemperatuur – voorkomt van mei tot september of oktober. Zoals de meeste haaien is de *tope* zeer kwetsbaar voor visserijdruk omdat hij pas laat geslachtsrijp wordt (mannetjes bij 8 jaar en een lengte van 120–170 cm, vrouwtjes bij 11 jaar en een lengte van 130–185 cm) en zich niet vaak voortplant. De zwangerschap duurt ongeveer 12 maanden, waarna het vrouwtje naar ondiepe gebieden gaat om per keer 6–52 jongen te baren. Deze jongen zijn 30–35 cm lang en blijven de eerste twee jaar in de broedgebieden om op te groeien. "Met deze kennis in het achterhoofd vis ik 100% catch & release", zegt Peer. "Je moet er toch niet aan denken dat ze die beesten de kop inslaan? Zo'n vis van dertig kilo kan wel vijftig jaar oud zijn! Ruwe haaien moeten niet voor een paar euro de kilo op de visafslag belanden. Dat is echt eeuwig zonde."

ZORG DAT HET NET GROOT GENOEG IS: 'JE VIST NIET OP VOORNTJES HĒ? DIT IS WEL EVEN ANDERE KOEK', ALDUS PEER

Deze haast on-Nederlandse visserij is gewoon op de Oosterschelde mogelijk.

niet helemaal afmatten. Hij moet immers ook weer gezond en wel terug het water in.”

HAPPEN NAAR DE BAAS

Op het moment dat de vis langs-zij komt, slikken we even: dit is een wel bijzonder fors exemplaar. De eerste scheppoging mislukt, waarna de vis weer de diepte in spurt. De tweede keer is het wel raak en zit het landingsnet vol met haai. Snel clipt Peer de onderlijn los, zodat de hengel kan worden weggezet en hij in de kuip alle ruimte heeft voor het onthaken. Dat gaat vrij vlot, maar dan is het aan: de vis klapt met zijn staart en gaat met zijn grote, brede bek vol scherpe tanden op zoek naar iets om in te bijten. “Als jullie even aan de kant gaan, dan zorg ik

dat het goed komt”, stelt de schipper ons gerust. Op gepaste afstand zien we dat de vis maar liefst 165 centimeter lang is – slechts vijf centimeter kleiner dan de Nederlandse recordclaim die hij onlangs indiende. “En toch zeker wel een kilootje of 25 zwaar”, schat Peer terwijl hij met de haai poseert. Die wurmt zich plotsklaps los en draait zich direct om voor de aanval. Peer weet net op tijd weg te duiken en komt er met een schram op zijn wang genadig van af. “Het is net als met boksen: uitdelen en incasseren”, zegt hij nuchter als de vis na een paar snelle foto’s is teruggezet in zee.

FANTASTISCHE ERVARING

Na het opnieuw beazen en uitzetten van de hengels zitten we nog

volop in de roes van de vangst als het opnieuw bal is. Dit keer geen weifelende aanbeet, maar een hengeltop die uit het niets dubbelvouwt en een baitrunner die het uitschreeuwt. “Pak jij die maar. Dan weet je uit eigen ervaring waar je over schrijft”, zegt Peer grijnzend. Even later sta ik met een kromme hengel in mijn handen en zie ik de lijn razendsnel van de spoel verdwijnen. Tegen dit geweld is geen kruid gewassen. “Dat komt goed, vent. Rustig blijven en de boel op spanning houden”, luiden de instructies naast me. Beetje bij beetje weet ik lijn terug te winnen en na een minuut of tien komt de haai naast de boot boven water. “Nu scherp blijven, want hij gaat zijn bek wijd opensperren en met zijn kop slaan. Zorg dat-ie de haak niet lost.” Met wat kunst- en vliegwerk en een portie beginnersgeluk sta ik even later met een ruwe haai van 155 cm in mijn handen. Deze *tope* heeft gelukkig geen trek in een potje worstelen, noch in een hap uit de reporter. Na snel een plaatje te hebben geschoten, krijgt de haai haar vrijheid terug. De hele terugreis – inclusief de autorit van bijna twee uur – zit ik nog na te genieten. Wat een fantastische ervaring om zulke vissen in eigen land te vangen!